

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. D. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 października 2014 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczona z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wnioskodawczyni dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2014 r. Po krótkim okresie od dokonania zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych tj. już od dnia 9 stycznia 2015 r. wnioskodawczyni K. D. (1) stała się niezdolna do wykonywania działalności gospodarczej z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży i z tego tytułu wniosła o wypłatę zasiłku chorobowego. Aktualnie od 22 marca 2015 r. wystąpiła o zasiłek macierzyński w związku z urodzeniem dziecka. Organ rentowy wskazał, że K. D. (1) nie skorzystała z możliwości rozliczania należnych składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na zasadach preferencyjnych (tzn. korzystając z prawa do opłacania składek obliczonych od podstawy wymiaru składek określonej art. 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – t.j. zadeklarowanej kwoty nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę: 504,00 zł w 2014 r.). Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zadeklarowana przez K. D. (1) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, wykazana w dokumentach rozliczeniowych za okres od października do grudnia 2014 r. wynosi 4.000,00 zł. Według zapisów figurujących w zasobach informatycznych ZUS począwszy od 1 stycznia 1999 r. do 30 września 2014r. ubezpieczona nie posiadała żadnego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Z dokumentacji zgromadzonej podczas kontroli oraz z informacji przekazanych przez ubezpieczoną do protokołu przesłuchania wynika, że od dnia 1 października 2014 r. – na podstawie zaświadczenia o wpisie do (...) rozpoczęła pod adresem Ł. ul. (...) prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie dziennej opieki nad dziećmi. Z dalszych zeznań wynika, że wnioskodawczyni opiekę nad dzieckiem sprawowała na podstawie umów uaktywniających zawieranych z ojcem dziecka. Opieka sprawowana była w zależności „od potrzeb”. W okresie prowadzenia działalności sprawowała opiekę nad jednym dzieckiem W. K.. Za sprawowaną opiekę otrzymywała wynagrodzenie w kwocie od 1000- do 2000 zł płatne przelewem na konto bankowe. Na potwierdzenie wykonywania wymienionych czynności wnioskodawczyni przedstawiła umowy uaktywniające wraz z rachunkami. Na okoliczność prowadzonej działalności podczas postępowania kontrolnego płatnik składek przedłożyła dodatkowo kserokopie dokumentów: książkę przychodów i rozchodów 2014-2015, faktury zakupu usługi księgowej. Organ rentowy wskazał, że w jego w ocenie działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń K. D. (1) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, były podyktowane interesem prywatnym (t.j. uzyskaniem – po krótkotrwałym okresie od zgłoszenia – zasiłku chorobowego, a następnie zasiłku macierzyńskiego z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego). Zamiarem ubezpieczonej nie było faktyczne wykonywanie działalności w sposób zorganizowany i ciągły, a jedynie stworzenie w ten sposób możliwości kilkumiesięcznej ochrony ubezpieczeniowej oraz spowodowanie przeniesienia wypłaty świadczeń (w tym zasiłku chorobowego naliczonego od podstawy wymiaru zadeklarowanej przez w/w w podwyższonej kwocie 4.000,00 zł) na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Dokumentacja przedstawiona podczas postępowania kontrolnego – wobec okoliczności sprawy i zeznań K. D. (1) – wskazuje na zamiar uprawdopodobnienia wykonywania działalności gospodarczej.

Zdaniem ZUS przedstawione okoliczności sprawy – w szczególności podjęcie działalności na krótki okres przed zajściem zdarzenia tworzącego uprawnienie do świadczeń z ubezpieczeń społecznych w razie choroby i macierzyństwa i ustalanie podwyższonej podstawy wymiaru składek (4.000,00 zł) w celu uzyskania naliczonych od takiej podstawy świadczeń (zasiłku chorobowego) – pozwalają uznać, iż rzeczywistym celem podjęcia działalności gospodarczej nie był zamiar jej prowadzenia, ale skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o rozpoczęciu i wykonywaniu tej działalności. Działania ubezpieczonej K. D. (1), nie są zgodne z zasadami współżycia społecznego i służą osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych w tym systemie.

/decyzja – k. 2 – 4 akt ZUS/

Wnioskodawczyni K. D. (1) reprezentowana przez adwokata zakwestionowała zasadność powyższej decyzji i w dniu 11 maja 2015 r. złożyła od niej odwołanie. Zaskarżonej decyzji zarzuciła:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na bezzasadnym przyjęciu, że wykonywana przez ubezpieczoną działalność w okresie od dnia 1 października 2014 r. nie nosi znamion działalności gospodarczej;

- a w konsekwencji rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1. art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 w zw. z art. 18 ust. 8 oraz art. 11 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 1 – w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędne zastosowanie, a w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie przez organ rentowy, że ubezpieczona w okresie od dnia 1 października 2014 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, jako osoba wykonująca pozarolniczą działalność gospodarczą;

2. art. 58 KC w zw. z art. 6 KC poprzez jego błędne zastosowanie, a w konsekwencji wadliwe przyjęcie, że podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej przez ubezpieczoną mogło być czynnością sprzeczną z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu powyższego przepisu, a w konsekwencji błędne uznanie, że ubezpieczona od dnia 1 października 2014 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu;

3. art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej poprzez błędne przyjęcie, że działalność wykonywana przez ubezpieczoną w okresie od dnia 1 października 2014 r. nie posiadała cech działalności gospodarczej w rozumieniu powyższego przepisu, co w konsekwencji pozbawiło ubezpieczoną tytułu do ubezpieczenia społecznego;

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i zasądzenie od organu rentowego na rzecz K. D. (1) kosztów postępowania sądowego według norm prawem przepisanych.

/decyzja – k. 2 – 8/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 8 czerwca 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumenty wskazane w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 58 – 59/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni K. D. (1) urodziła się (...)

/okoliczność bezsporna/

Ubezpieczona posiada wykształcenie wyższe. Ukończyła (...) na kierunku pedagogika w specjalności edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne w dniu 28 czerwca 2011 r. i uzyskała tytuł licencjata oraz ukończyła (...) na kierunku pedagogika w specjalności pedagogika wieku dziecięcego w dniu 18 grudnia 2014 r. i uzyskała tytuł magistra.

/bezsporne, dyplom – k. 57 akt ZUS, dyplom – k. 40, zeznania wnioskodawczyni – k. 98/

Wnioskodawczyni prowadzi działalność gospodarczą od dnia 1 października 2014 r. pod nazwą K. D. (1). Przedmiotem działalności jest opieka dzienna nad dziećmi. Działalność jest wykonywana przy ul. (...).

/wydruk z (...) k. 54 – 55/

Wnioskodawczyni rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej jeszcze przed ukończeniem studiów w grudniu 2014 r.

/zeznania świadka K. D. (2) z dnia 27 stycznia 2016 r. – 00:05:38 – 00:20:46 – płyta CD – k. 94/

K. D. (1) w dniu 17 września 2014 r. zawarła umowę zlecenia ze Spółką Doradztwa (...) spółka z o.o. w K., na mocy której ubezpieczona zleciła spółce:

a) obliczanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, społeczne oraz Fundusz Pracowniczy i fundusz Gwarantowanych świadczeń Pracowniczych oraz

b) sporządzanie na rzecz ubezpieczonej listy płac wraz z naliczeniami odpowiednich składek oraz podatku dochodowego, jeśli zatrudnia on pracowników.

/umowa – k. 13 – 17 akt ZUS, k. 37 - 39/

Wnioskodawczyni w ramach prowadzonej działalności opiekowała się dziećmi. Ubezpieczona klientów poszukiwała z polecenia znajomych. Od momentu rozpoczęcia działalności do chwili skorzystania ze zwolnienia lekarskiego z powodu choroby opiekowała się jednym dzieckiem W. K. w wieku 1,5 roku w jego miejscu zamieszkania przez okres 3 miesięcy w godzinach od 8.00 do 16.00. Za godzinę pracy otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 12 zł.

/zeznania świadka K. D. (2) z dnia 27 stycznia 2016 r. – 00:05:38 – 00:20:46 – płyta CD – k. 94, zeznania świadka K. K. z dnia 27 stycznia 2016 r. – 00:20:46 – 00:27:48 – płyta CD – k. 94, zeznania świadka H. K. – k. 97 – 98, zeznania wnioskodawczyni – k. 98/

Wnioskodawczyni K. D. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarła 3 umowy uaktywniające zgodne z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235) z H. K.. Przedmiotem umów było sprawowanie przez ubezpieczoną opieki nad dzieckiem W. K. w październiku 2014 r., listopadzie 2014 r., grudniu 2014 r. Z tytułu wykonywania czynności opiekuńczo – edukacyjnych, określonych w umowach ubezpieczona otrzymała miesięczne w wysokości 1000 zł brutto za miesiąc październik 2014 r., 1500 zł brutto za miesiąc listopad 2014 r., 2000 zł brutto za miesiąc grudzień 2014 r.

/umowy – k. 23 – 25 akt ZUS, k. 29 – 31 akt ZUS, k. 33 – 37 akt ZUS, k. 22 – 27, rachunki – k. 27 akt ZUS, k. 33 akt ZUS, k. 39 akt ZUS, k. 28, zeznania świadka K. D. (2) z dnia 27 stycznia 2016 r. – 00:05:38 – 00:20:46 – płyta CD – k. 94/

Ubezpieczona opiekowała się W. K., gdyż matka I. K. dziecka podjęła pracę od 3 listopada 2014 r.

/zeznania świadka H. K. – k. 97 – 98, umowa o pracę – k. 99, zeznania wnioskodawczyni – k. 98/

Wnioskodawczyni o ciąży dowiedziała się pod koniec lipca 2014 r.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 27 stycznia 2016 r. – 00:27:48 – 00:34:20 – płyta Cd – k. 94 w zw. z k. 98/

Wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży od dnia 9 stycznia 2015 r. W okresie od 11 lutego 2015 r. do 18 lutego 2015 r. przebywała w Szpitalu (...) R. w Ł. z rozpoznaniem porodu przedwczesnego zagrażającego. Wnioskodawczyni urodziła dziecko w dniu 22 marca 2015 r.

/okoliczność bezsporna, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 56, karta przebiegu ciąży – k. 63, dokumentacja medyczna – k. 70, dokumentacja medyczna – k. 72, k. 73, k. 77 – 86, k. 89/

Wnioskodawczyni z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności osiągnęła w 2014 r. przychody: 2500 zł, koszty uzyskania przychodu 2848,20 zł, stratę w wysokości -348,20 zł.

/PIT – 20 – 21/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, zeznań wnioskodawczyni oraz zeznań świadków. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy wnioskodawczyni od 1 października 2014 r. faktycznie prowadzi działalność gospodarczą, czy też zarejestrowała działalność w celu dokonania z tego tytułu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i uzyskania świadczeń z ubezpieczenia w związku z ciążą. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków w których wskazali na realne wykonywanie działalności gospodarczej w spornym okresie. W ocenie Sądu zeznania świadków w niniejszej sprawie są jasne, logiczne. Kwestie wątpliwe dotyczące wykonywania działalności gospodarczej świadkowie wyjaśnili wymieniając spójnie rodzaje wykonywanych usług przez firmę skarżącą. Dodać należy, że dokumenty stanowiące podstawę dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł powodów do tego, by z urzędu odmówić im pełnej wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 Ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Z mocy art. 11 ust. 2 ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom określa przepis art. 13 pkt 4 zgodnie z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.), osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 18 ust. 8 podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Z mocy art. 18a ust. 1 podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 (to jest osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych), w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Stosownie do treści art. 20 ust. 3 w/w ustawy, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie, nie może przekraczać miesięcznie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 10.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego czy odwołująca faktycznie wykonuje działalność gospodarczą, co skutkuje obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy na definicję działalności gospodarczej zawartą w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 ze zm.). Działalnością gospodarczą w rozumieniu tej ustawy jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym /por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65/. Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej /por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32/.

Wykonywanie (prowadzenie) działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - takich jak poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (porównaj wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w B. 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16, według którego, faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w czasie oczekiwania na kolejne zamówienie lub w czasie ich poszukiwania, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego).

Niewątpliwie w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględniać wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność gospodarczą. W wyroku z dnia 30 kwietnia 1997 r., (...) SA 46/96 (Przeгляд Orzecznictwa (...) 1998 nr 2, poz. 48), Naczelny Sąd Administracyjny trafnie wskazał, że w razie uznania za zaprzestanie działalności gospodarczej innych zdarzeń niż jej likwidacja, należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności obiektywne, ale także subiektywne, tzn. zamiar podatnika.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wskazał, że skarżąca zarejestrowała działalność gospodarczą jedynie w celu możliwości zgłoszenia z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych z wysoką podstawą składek i skorzystanie w związku z tym z wyższych świadczeń z ubezpieczenia w związku z ciążą. Organ zakwestionował fakt prowadzenia działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, wynika, że odwołująca faktycznie prowadziła działalność gospodarczą w spornym okresie. Skarżąca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się opieką nad dziećmi. Jak ustalono wnioskodawczyni posiada odpowiednie kwalifikacje, wykształcenie do tego aby prowadzić działalność zgodną z profilem o jakim mowa w centralnej ewidencji działalności gospodarczej. Fakt zawarcia umów o opiekę nad dzieckiem potwierdzili świadkowie. Należy podkreślić, że świadek H. K. jest osobą obcą wobec skarżącej i nie miał żadnego interesu, by zeznawać na korzyść którejkolwiek ze stron. Ponadto organ rentowy nie podważył zeznań tego świadka jak i pozostałych świadków przesłuchanych w niniejszym postępowaniu.

W czasie rozpoczynania działalności gospodarczej wnioskodawczyni była w ciąży. W ocenie Sądu czymś naturalnym i uzasadnionym okolicznościami było podjęcie przez wnioskodawczynię prowadzenia działalności gospodarczej w branży, w której posiadała odpowiednie kwalifikacje. Rodzaj działalności jaką wykonywała, zdaniem Sądu był możliwy do rzeczywistego wykonywania przez skarżącą nawet w stanie ciąży. Nie były to wszak ciężkie prace. Wskazać dodatkowo należy, że stan zdrowia również pozwalał wnioskodawczyni na wykonywanie takich usług.

W ocenie Sądu wykonywana przez wnioskodawczynię działalność wykazuje cechy zorganizowania i ciągłości, zatem może być uznana za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W zachowaniu wnioskodawczyni przede wszystkim uwidacznia zamiar dążenia (woli) do uczynienia z działalności gospodarczej stałego (ciągłego) źródła dochodu.

W uznaniu Sądu podjęte przez wnioskodawczynię czynności legalizujące działalność gospodarczą - wpis do ewidencji i zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych - stanowią formalne potwierdzenie faktu prowadzenia działalności gospodarczej, czego konsekwencją prawną jest możliwość skorzystania przez odwołującą się z zasiłku macierzyńskiego.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika w sposób oczywisty, że wnioskodawczyni w podejmując działalność gospodarczą była w ciąży i oczekiwała na poród dziecka. Jednak argumenty podniesione przez organ rentowy, że wnioskodawczyni zarejestrowała działalność gospodarczą i podała wysoką podstawę składek na ubezpieczenia społeczne po to by móc skorzystać z wysokich świadczeń w związku z wiedzą, że jest w ciąży - w obliczu faktycznego wykonywania tej działalności nie mają znaczenia dla sprawy. Brak jest bowiem podstaw prawnych, które wykluczałyby możliwość podjęcia działalności gospodarczej przez kobiety w ciąży, chociażby jedynym powodem do jej podjęcia była możliwość uzyskania ochrony ubezpieczeniowej.

Organ rentowy zakwestionował wysokość deklarowanej przez wnioskodawczynię podstawy składek na ubezpieczenia społeczne, w tym znaczeniu, że ocenił je jako powód, dla którego wnioskodawczyni zarejestrowała działalność gospodarczą aby właśnie móc skorzystać z tego tytułu ze świadczeń ubezpieczeniowych przysługujących po narodzinach dziecka wypłacanych od wysokiej podstawy.

Tymczasem zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r. II UZP 1/10, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.). Sąd Najwyższy wskazał, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu (art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej), a ubezpieczeniu chorobowemu na zasadzie dobrowolności (art. 11 ust. 2 ustawy systemowej). Objęcie ochroną ubezpieczeniową wiąże się z powstaniem obowiązku opłacania składek. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, w myśl art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, określa zawsze podstawa

wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, jedynie z ograniczeniem wynikającym z art. 20 ust. 3 ustawy (***podstawa wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie może przekraczać miesięcznie 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale***). W rezultacie zakwestionowanie zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe powoduje także zakwestionowanie podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe. Analiza art. 18 ustawy systemowej prowadzi do wniosku, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 i 10) lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia. Łączy się to ze specyfiką działalności prowadzonej na własny rachunek i trudnościami przy określaniu przychodu z tej działalności. Z tych względów określenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ustawodawca pozostawił osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, stanowiąc w art. 18 ust. 8 ustawy, że podstawę tę stanowi zadeklarowana kwota, z zastrzeżeniem jej dolnej granicy w wysokości 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale (w brzmieniu obowiązującym przed 27 grudnia 2008 r.). ***W konsekwencji w przypadku tych ubezpieczonych obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości.*** W odniesieniu do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego tych osób ustawodawca zastrzegł, jak wskazano wyżej, górną kwotę graniczną podstawy wymiaru składek w wysokości 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. ***Inaczej rzecz ujmując, wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób prowadzących działalność pozarolniczą w przedziale od 60% do 250% przeciętnego wynagrodzenia zależy wyłącznie od deklaracji ubezpieczonego, nie mając żadnego odniesienia do osiąganego przez te osoby przychodu.*** Po stronie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność istnieje zatem uprawnienie do zadeklarowania w granicach zakreślonych ustawą dowolnej kwoty jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wobec czego sposób w jaki realizuje to uprawnienie zależy wyłącznie od jej decyzji. Ingerencja w tę sferę jakiegokolwiek innego podmiotu jest więc niedopuszczalna, chyba że ma wyraźne umocowanie w przepisach.

Wskazać należy, że orzecznictwo Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. Do sfery ustaleń faktycznych należy czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, czy też zaprzestano jej prowadzenia lub w ogóle nie podjęto, co powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r. sygn. III UK 133/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 7-8, poz. 114, str. 332; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. I UK 240/09, LEX nr 585723; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2010 r. sygn. II UK 186/09, sygn. LEX nr 590235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. sygn. I UK 221/09, LEX nr 585715/.

W niniejszej sprawie brak podstaw do uznania, iż w spornym okresie wnioskodawczyni działalności gospodarczej nie prowadziła, a co za tym idzie nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie. Organ rentowy nie wykazał, że wnioskodawczyni takiej działalności nie prowadziła i że nie zamierza obecnie jej prowadzić.

Zatem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 października 2014 r. odwołująca niewątpliwie, w ocenie Sądu, podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Jeszcze raz należy podkreślić, iż cechą prowadzenia działalności gospodarczej jest prowadzenie jej w sposób zorganizowany i ciągły. Jednocześnie osoba, która podjęła pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega z tego

tytułu ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo, jeżeli nie ma innego tytułu do ubezpieczeń, od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia jej zaprzestania, bez względu na to czy w ramach danej działalności osiąga przychody czy też ich nie osiąga, jeżeli pozostaje w gotowości do prowadzenia tej działalności.

W postępowaniu odwoławczym przed sądami powszechnymi prowadzonym w oparciu o przepisy postępowania cywilnego ciężar dowodu zgodnie z art. 6 k.c. spoczywa na ubezpieczonym, który z faktycznego niewykonywania działalności gospodarczej wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona udowodniła, iż od 1 października 2014 r. prowadziła działalność gospodarczą, w związku z czym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni za zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

W przedmiocie kosztów Sąd Okręgowy orzekł w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 2 ust. 1 i 2 oraz §12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r. Nr 461) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.